

اعتباریابی متقاطع الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت: ۹ گانه‌های شوم Cross-Validation of the Nine Dark Personality Trait Model: Ominous Nine

Rahim Yousefi, PhD✉

Elham Farzaneh, MSc

Behzad Shalchi, PhD

رحیم یوسفی^۱

الهام فرزانه^۲

بهزاد شالچی^۳

Abstract

The Nine Dark Model is an expanded model of the Dark Pentad Traits, which has added egoism, self-interest, moral disengagement, and psychological entitlement to this set. The aim of study was to Cross-Validation of the nine dark personality traits model: The research was descriptive-correlation. The research community was the students of Azarbaijan Shahid Madani University (6761 people including 4141 women and 2620 men) and the sample was 400 people (women=229 & men=171) who were selected voluntarily. The instruments included Dark Pentad Scale, Egoism Scale, Self-Interest Inventory, Moral Disengage Scale and Psychological Entitlement Scale. The data was analyzed by exploratory and confirmatory factor analysis using spss22 and LISREL8. The results of exploratory factor analysis revealed spitefulness, self-interest, sadism, narcissism, psychological entitlement, egoism, moral disengagement, psychopathy, and Machiavellianism, which explained 58% of the variance. Confirmatory factor analysis indicated the confirmation of the nine-factor structure of the model; the fitness indices were higher than 0.9. Internal consistency through Cronbach's alpha for components between 0.68 and 0.81 and the whole scale is 0.88 and through split-half for components between 0.64 and 0.79 and the whole scale is 0.81. The scale of nine dark personality traits is a valid and reliable instrument for clinical and research situations.

Keywords: Dark Traits, Egoism, Self-interest, Moral Disengagement, Psychological Entitlement

چکیده

الگوی صفات ۹ گانه تاریک، مدل گسترش یافته صفات پنج‌گانه تاریک است که صفات خودخواهی، نفع شخصی، بی‌قیدی اخلاقی و استحقاق روان‌شناختی را به این مجموعه افزوده است. هدف پژوهش حاضر اعتباریابی متقاطع الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت بود. نوع پژوهش توصیفی-همبستگی بود. جامعه پژوهش دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان ۶۷۶۱ نفر و تعداد نمونه ۴۰۰ نفر بود که به روش داوطلبانه انتخاب شدند. ابزارها شامل مقیاس صفات پنج‌گانه تاریک، مقیاس خودخواهی، سیاه نفع شخصی، مقیاس بی‌قیدی اخلاقی و مقیاس استحقاق روان‌شناختی بود. داده‌ها به وسیله روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی با استفاده از spss22 و LISREL8 تحلیل شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی، کینه‌توزی، نفع شخصی، دیگرآزاری، خودشیفتگی، استحقاق روان‌شناختی، خودخواهی، بی‌قیدی اخلاقی، جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم را آشکار کرد که ۵۸ درصد واریانس را تبیین نمود. تحلیل عاملی تأییدی نشان‌گر تأیید ساختار نه‌عاملی مدل بود؛ شاخص‌های برازش بالاتر از ۰/۹ بودند. همسانی درونی از طریق آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌ها بین ۰/۶۸ تا ۰/۸۱ و کل مقیاس ۰/۸۸ و از طریق دو نیمه‌سازی برای مؤلفه‌ها بین ۰/۶۴ تا ۰/۷۹ و کل مقیاس ۰/۸۱ بود. مقیاس صفات ۹ گانه تاریک شخصیت یک ابزار روا و معتبر برای موقعیت‌های بالینی و پژوهشی است.

واژه‌های کلیدی: صفات تاریک، خودخواهی، نفع شخصی، بی‌قیدی اخلاقی، استحقاق روان‌شناختی

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۸/۲۲ تصویب نهایی: ۱۴۰۲/۱۲/۱۸

۱. گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول)

۲. گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

۳. گروه روان‌پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

● مقدمه

اصطلاح صفات تاریک شخصیت (dark personality traits) برای اولین بار توسط پائولوس و ویلیامز (۲۰۰۲) معرفی شد که شامل جامعه‌ستیزی، ماکیاولیسم (Machiavellianism) و خودشیفتگی است (یوسفی و پیری، ۱۳۹۵). افرادی که دارای سطوح بالاتری از صفت ماکیاولیسم هستند از طریق نگرش‌های بدبینانه و اتخاذ راهبردهایی شناخته می‌شوند که تنها هدف آنها منفعت‌طلبی و در اولویت قرار دادن منافع شخصی است. افراد دارای سطوح بالای خودشیفتگی غیربالینی تمایل دارند تا روی اهمیت خود متمرکز شوند، درباره برخورداری از قدرت و توانایی‌های ویژه خیال‌پردازی می‌کنند و همواره به توجه و تحسین دیگران نیازمند هستند. جامعه‌ستیزی که مشکل‌آفرین‌ترین مؤلفه در مجموعه صفات تاریک شخصیت است با فقدان همدلی و عدم ملاحظه دیگران مشخص می‌شود؛ این افراد اغلب بسیار فریب‌کار، غیرقابل اعتماد و بی‌توجه به احساسات دیگران هستند و حتی ممکن است باعث ایجاد مشکلات و حتی آسیب به دیگران شوند (فریوس و کلمته، ۲۰۲۲). از میان سه‌گانه‌های تاریک، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی سازه‌هایی نام‌آشنا و دارای پیشینه نظری و پژوهشی غنی در حوزه روان‌شناسی بالینی هستند، ولی ماکیاولیسم از حوزه فلسفه و تحت تأثیر اندیشه‌های نیکولای ماکیاولی در قرن شانزدهم وارد ادبیات حوزه آسیب‌شناسی شخصیت شده است. کریستی و گیز پژوهش‌گرانی بودند که برای اولین بار از چشم‌انداز روان‌شناسی به پدیده ماکیاولیسم نگرستند و آن را به عنوان یک ویژگی شخصیت، نگرش به جهان و نوعی رفتار توصیف کردند (یوسفی، احمدی و میرزازاده، ۱۴۰۰؛ بریجکی، ۲۰۱۸).

برخی از پژوهشگران مطرح کردند که صفات سه‌گانه باید به فرمول‌بندی جدیدی به نام صفات چهارگانه تاریک (dark tetrad) توسعه یابد که در این ترکیب جدید مؤلفه دیگرآزاری (sadism) روزمره به مجموعه اضافه شده است (شاپرول و همکاران، ۲۰۰۹؛ بوکلز، جونز، پائولوس، ۲۰۱۳؛ پلوف، ساکلوفسکی، اسمیت، ۲۰۱۷؛ یوسفی و ایمان‌زاد، ۱۳۹۷). دیگرآزاری، لذت بردن از آزار و رنج دیگران است و به تمایل به انجام رفتارهای بی‌رحمانه، تحقیرآمیز یا پرخاشگرانه برای لذت یا تسلط اشاره دارد (پلوف، ساکلوفسکی، اسمیت، ۲۰۱۷). این ویژگی به طور سنتی و اغلب به صورت حالت شدید و اغراق شده آن در گستره پژوهش‌های مربوط به روان‌شناسی جنایی و جنسی مورد بررسی قرار گرفته است (یوسفی و ایمان‌زاد، ۱۳۹۷). دیگرآزاری در بافت صفات تاریک شخصیت با عنوان دیگرآزاری نرم یا دیگرآزاری روزمره مطرح و مورد توجه قرار گرفته است (زیگلر-هیل و مارکوس، ۲۰۱۶؛ پینکر، ۲۰۱۱).

مارکوس و همکاران (۲۰۱۴) از کینه‌توزی (spitefulness) به عنوان یک صفت تاریک شخصیتی رونمایی کرده و آن را به عنوان عضو پنجم مجموعه صفات پنج‌گانه تاریک (dark pentad) شخصیت پیشنهاد دادند. کینه‌توزی به عنوان عضو جدید خانواده صفات تاریک شخصیت، ترکیبی از هیجان‌های مرتبط با هم یعنی رنجش، نفرت، خصومت، خشم درونی و ترس را در بر می‌گیرد. متخصصان روان‌پویشی کینه را به گرایش نسبت می‌دهند که در آن فرد به خودش آسیب می‌زند تا دیگران را تنبیه کند؛ برای نمونه افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی به خودشان آسیب می‌زنند تا افراد مهم اطرافشان را تنبیه کنند. در پنجمین نسخه تجدید نظر شده راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی، کینه‌توزی یکی علائم اصلی اختلال نافرمانی مقابله‌ای است (انجمن روان‌پزشکی آمریکا، ۲۰۲۲).

موشاگن، هیلینگ، زتلر (۲۰۱۸) الگوی صفات پنج‌گانه تاریک شخصیت را بسط دادند و با افزودن چهار صفت دیگر که شامل خودخواهی (egoism)، نفع شخصی (self-interest)، بی‌قیدی اخلاقی (moral disengagement) و استحقاق روان‌شناختی (psychological entitlement) است، الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت را ارائه کردند. خودخواهی به دل‌مشغولی شدید فرد با لذت یا منفعت خودش به بهای از بین بردن بهزیستی دیگران اطلاق می‌شود (ویگل، هسینگ، الفرز، ۱۹۹۹). در واژه‌نامه روان‌شناسی انجمن روان‌شناسی آمریکا خودخواهی به عنوان یک ویژگی شخصیتی که با خودپسندی و رفتار مبتنی بر نفع شخصی همراه با بی‌توجهی به نیازهای دیگران مشخص می‌شود (واندن‌باس، ۲۰۱۵). نفع شخصی به جستجوی دستاوردها در حوزه‌های دارای ارزش اجتماعی، از جمله دارایی‌های مادی، جایگاه اجتماعی، تشخص، پیشرفت تحصیلی یا شغلی اشاره دارد؛ به عبارت دیگر، نفع شخصی با تمایل قوی به تقویت و برجسته کردن منافع خود در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، شغلی و سیاسی مشخص می‌شود (گرباسی و پرتیس، ۲۰۱۳).

مطالعه زامورا، اونگسون، سیدمن (۲۰۲۲) نشان داد که صفت نفع شخصی با مجموعه صفات تاریک شخصیت مرتبط است. بی‌قیدی اخلاقی برای نخستین بار توسط بندورا مطرح شد و به عنوان تمایل به دور شدن از خودکنترلی و مسئولیت‌پذیری که معمولاً رفتار را تنظیم می‌کند، تعریف می‌شود؛ به عبارت دیگر، بی‌قیدی اخلاقی یک جهت‌گیری شناختی تعمیم‌یافته به جهان است که تفکر افراد را به گونه‌ای متمایز می‌کند که به شدت بر رفتار غیراخلاقی متمرکز می‌شوند (مور و همکاران، ۲۰۱۲). افراد دارای بی‌قیدی اخلاقی بالا، تمایل بیشتری به شرکت در رفتارهای بزهکارانه، پرخاشگری بالا و احساس گناه پایین و گرایش به رفتار غیراجتماعی دارند (بندورا، ۲۰۰۲). پژوهش‌ها نشان داده است که مردان متجاوز سطوح بالاتری از مکانیسم‌های شناختی بی‌قیدی اخلاقی را نسبت به قربانیان خودشان نشان می‌دهند (مندز، لیکاردی، رویز-استبان، ۲۰۲۰). استحقاق روان‌شناختی عبارت است از احساسی پایدار و فراگیر مشتمل بر این که شخص بیش از دیگران سزاوار و مستحق است. این مفهوم در ذات خود دربرگیرنده این اعتقاد است که فرد از دیگران برتر است و بنابراین سزاوار رفتار و برخورد خاصی است (کمپبل و همکاران، ۲۰۰۴). استحقاق روان‌شناختی به وضوح یکی از مهم‌ترین پیش‌بینی‌کنندگان رفتار غیراجتماعی می‌باشد (گرابز و همکاران، ۲۰۱۳). از دیدگاه اجتماعی، استحقاق روان‌شناختی به معنا احساسی است که فرد خود را مستحق برخورد ویژه می‌داند (کمپبل و همکاران، ۲۰۰۴). استحقاق روان‌شناختی با الگویی از عقاید و رفتارهای خودخواهانه و خودپسندانه از قبیل مستحق بودن به دریافت حقوق و مزایای بیشتر از دیگران، همدلی و احترام کمتر به شرکای عاشقانه و پرخاشگری بین‌فردی مرتبط است (زیمویتل-پیوتروفسکا و همکاران، ۲۰۱۳).

از زمانی که اصطلاح صفات تاریک شخصیت به وسیله پائولوس و ویلیامز (۲۰۰۲) پیشنهاد شد پژوهش‌ها هم‌زمان بر دو روند پژوهشی متمرکز شدند که شامل معرفی و گسترش ابزارهای سنجش صفات تاریک شخصیت و نیز گسترش و بسط مدل سه‌گانه به مدل‌هایی که تعداد بیشتری از صفات تاریک شخصیت را شناسایی و معرفی نماید. فورهام، ریچاردز و پائولوس (۲۰۱۳) اعتقاد دارند که مهم‌ترین مسئله در زمینه صفات تاریک شخصیت، سنجش این صفات و چالش‌های مرتبط است.

با رشد و گسترش روزافزون پژوهش‌های مرتبط با حوزه صفات تاریک، در حال حاضر نسخه‌های فارسی مختلفی برای سنجش صفات تاریک شخصیت، مانند صفات سه‌گانه (یوسفی و پیری، ۱۳۹۵)؛ صفات چهارگانه (یوسفی و ایمان‌زاد، ۱۳۹۷)؛ عطادخت و همکاران (۱۳۹۸) و صفات پنج‌گانه (یوسفی و همکاران، ۱۴۰۰) در دسترس است.

موشاگن و همکاران (۲۰۱۸) مدل ۹ گانه صفات تاریک شخصیت را مطرح کرده‌اند که با افزودن چهار صفت خودخواهی، نفع شخصی، بی‌قیدی اخلاقی و استحقاق روانی به مدل پنج‌گانه (یوسفی و همکاران، ۱۴۰۰) ارائه شده است. موشاگن و همکاران برای ارزیابی الگوی صفات ۹ گانه از هفت پرسشنامه مجزا و مستقل موجود استفاده کردند. پژوهش آنها شامل سه مطالعه با حجم نمونه متفاوت بود، یکی از مطالعات آنها نشان داد که با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت از روایی سازه لازم برخوردار است (موشاگن و همکاران، ۲۰۱۸). علی‌رغم علاقه علمی و پژوهشی فزاینده در حوزه صفات تاریک شخصیت، مشکلات و خلأهای روش‌شناختی اساسی در زمینه سنجش و ارزیابی این مفهوم وجود دارد؛ برای نمونه اولین سنجش‌ها از مؤلفه‌های صفات تاریک شخصیت، ابزارهای مختلفی را که از لحاظ تعداد ماده‌ها و حتی مقیاس پاسخ‌دهی متفاوت بودند به کار گرفته‌اند؛ که مشکلاتی مانند طولانی بودن ماده‌ها و خستگی آزمودنی‌ها و واگرایی مفهومی سؤالات را در پی داشته است (یوسفی و پیری، ۱۳۹۵)؛ یوسفی و همکاران (۱۴۰۰). با وجود اعتبار مدل‌شناختی پرسشنامه صفات ۹ گانه موشاگن و همکاران (۲۰۱۸)، این پرسشنامه نیز به لحاظ روان‌سنجی با همان مشکل رایجی دست به گریبان است که برخی مقیاس‌های ارائه شده برای سنجش صفات تاریک با آن مواجه بودند؛ چالش روان‌سنجی مهم پرسشنامه موشاگن و همکاران (۲۰۱۸) این است که برای سنجش صفات ۹ گانه از ابزارهای مختلفی استفاده کرده است که هم به لحاظ تعداد ماده همسان نبوده و همچنین مقیاس پاسخ‌گویی آنها همگن نیستند، به عنوان مثال مقیاس کینه‌توزی دارای ۱۷ ماده، مقیاس خودخواهی ۱۲ ماده و مقیاس گرایش به بی‌قیدی اخلاقی دارای ۸ ماده است و پاسخ‌های افراد بر اساس مقیاسهای لیکرت چند درجه‌ای متفاوتی نمره‌گذاری می‌شود.

هدف پژوهش حاضر فرمول‌بندی و آزمون اعتبار الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت است. امتیاز پژوهش حاضر در مقایسه با مطالعات پیشین در حوزه صفات تاریک شخصیت، به ویژه مطالعه موشاگن و همکاران (۲۰۱۸) و ابراهیمی قوام (۱۳۹۹) این است که درصد اعتباریابی و تدوین ابزاری برای سنجش نه صفت تاریک شخصیت در قالب پرسشنامه‌ای است که در آن هر کدام از صفات ۹

گانه با تعداد ماده‌ها و مقیاس پاسخ‌گویی یکسان مورد سنجش قرار گرفته‌اند. لذا مطالعه حاضر ابزاری را در دسترس قرار می‌دهد که در آن نه صفت تاریک شخصیت، هر یک با چهار ماده مورد سنجش قرار گرفته و همچنین پاسخ‌های شرکت‌کنندگان در مقیاس پاسخ‌دهی ۷ گزینه‌ای ثبت می‌شوند. بر این اساس اهداف پژوهش حاضر عبارت بودند از: ۱- بررسی ساختار عاملی الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت بر اساس داده‌های حاصل از نمونه، ۲- بررسی برازش الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت استخراج شده بر اساس داده‌های حاصل از نمونه، ۳- تعیین مقادیر ضرایب همسانی درونی پرسشنامه صفات ۹ گانه تاریک شخصیت بر اساس داده‌های پژوهش.

• روش

این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و اعتباریابی متقاطع ابزار روان‌سنجی بود. در اعتباریابی متقاطع نمونه به صورت تصادفی به دو گروه تقسیم می‌شود و یکی از گروه‌ها به روش تحلیل عاملی اکتشافی و گروه دیگر به روش تحلیل عاملی تأییدی تحلیل می‌شود (آربری و فولادچنگ، ۱۴۰۱). جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان با حجم ۶۷۶۱ نفر (شامل ۴۱۴۱ زن و ۲۶۲۰ مرد) بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند. تعداد ۴۰۰ نفر (شامل ۲۲۹ زن و ۱۷۱ مرد) بر اساس منطبق پژوهش‌های روان‌سنجی و حجم مطلوب (هومن، ۱۳۹۱) از جامعه فوق به روش نمونه‌گیری داوطلبانه انتخاب و به دلیل شیوع پاندمی کرونا به روش الکترونیکی پرسشنامه‌های پژوهش را تکمیل نمودند. نحوه گردآوری داده‌ها به این صورت بود که از طریق سامانه آموزشی و نیز رسانه‌های اطلاع‌رسانی دانشگاه برای جلب مشارکت نمونه پژوهش فراخوان داده شد و بنابراین داوطلبان شرکت در پژوهش بر اساس نسبت جنسیت و مقطع وارد فرایند پژوهش شدند. چنانچه پرسشنامه‌های تکمیل شده توسط هر یک از شرکت‌کنندگان مخدوش یا ناقص بود از فرایند پژوهش کنار گذاشته می‌شد.

• ابزارها

الف) مقیاس صفات پنج‌گانه تاریک شخصیت (dark pentad personality traits scale- DPPPS): این مقیاس توسط یوسفی و همکاران (۱۴۰۰) با استفاده از ترکیب مقیاس دوجین کثیف (یوسفی و پیری، ۱۳۹۵)، مقیاس کوتاه تکانش دیگرآزاری (یوسفی و ایمان‌زاد، ۱۳۹۷) و مقیاس کینه‌توزی (میرزا زاده، ۱۳۹۸) بر اساس اعتباریابی متقاطع نسخه فارسی مقیاس صفات پنج‌گانه تاریک شخصیت تهیه شده است. مقیاس دارای ۲۰ ماده است که از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود تا میزان تناسب ماده‌ها با وضعیت خودشان را در یک مقیاس ۷ درجه‌ای (کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۷) درجه‌بندی نماید. نمرات بالا نشان‌گر بالا بودن هر یک از صفات در فرد است. در پژوهش یوسفی و همکاران (۱۴۰۰) ضرایب همسانی درونی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای خودشیفتگی ۰/۸۳، ماکیاولیسم ۰/۷۹، جامعه‌ستیزی ۰/۷۴، دیگرآزاری ۰/۸۶، کینه‌توزی ۰/۸۲ و برای کل مقیاس ۰/۷۷ به دست آمد. ضریب باز آزمائی به فاصله دو هفته روی ۵۰ نفر محاسبه شد و برای کل پرسشنامه ۰/۷۵ و برای خودشیفتگی ۰/۷۹، ماکیاولیسم ۰/۷۶، جامعه‌ستیزی ۰/۷۰، دیگرآزاری ۰/۷۴ و کینه‌توزی ۰/۷۶ به دست آمده است.

ب) مقیاس خودخواهی (egoism scale-ES): این مقیاس توسط ویگل و همکاران (۱۹۹۹) ساخته شده است. مقیاس دارای ۲۰ ماده هست و پاسخ آزمودنی‌ها در یک مقیاس پنج‌درجه‌ای سنجیده می‌شود. ویگل و همکاران (۱۹۹۹) این مقیاس را در جریان دو مطالعه روی یک نمونه ۸۸۷ و ۲۵۸ نفری از بزرگسالان اجرا کردند و ضرایب همسانی درونی را به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۰ و ضریب باز آزمائی آن را به فاصله ۹ ماه ۰/۷۳ گزارش کردند. دی‌وریس و ون‌کامپن (۲۰۱۰) ضریب آلفای کرونباخ را برای مقیاس خودخواهی ۰/۸۱ گزارش کردند. همچنین روایی سازه آن از طریق تحلیل عاملی تأییدی که نشان‌گر یک سازه تک‌عاملی بود مورد تأیید قرار گرفت (ویگل و همکاران، ۱۹۹۹). نسخه فارسی این مقیاس برای سنجش مؤلفه خودخواهی در مجموعه الگوی صفات ۹ گانه شخصیت توسط نویسندگان ترجمه و نسخه فارسی آن آماده شد؛ سپس بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی انجام شده روی مقیاس، ۴ ماده آن که به ترتیب دارای بالاترین بار عاملی بود جهت استفاده در نسخه نهایی مقیاس صفات ۹ گانه تاریک شخصیت انتخاب و مورد استفاده قرار گرفت. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس خودخواهی ۰/۷۴ محاسبه شد.

ج) سیاهه نفع شخصی - نفع دیگران (self- and other- interest inventory- SOII): این سیاهه دو مؤلفه‌ای توسط گرباسی و پرنیتس (۲۰۱۳) ساخته شده است. سیاهه دارای ۱۸ ماده هست که پاسخ آزمودنی‌ها در یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای (قویاً مخالفم = ۱ ... قویاً موافقم = ۷) درجه‌بندی می‌شود. تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی توسط سازندگان اصلی سیاهه نشانگر ساختار دو عاملی آن بود. در مطالعه گرباسی و پرنیتس (۲۰۱۳) ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه نفع شخصی ۰/۸۹ و برای مؤلفه نفع دیگران ۰/۹۱ به دست آمده بود. در پژوهش حاضر مؤلفه نفع شخصی برای سنجش صفت نفع شخصی در مجموعه صفات ۹ گانه تاریک شخصیت توسط نویسندگان ترجمه و نسخه فارسی آن آماده شد. بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی انجام شده روی سیاهه، ۴ ماده آن که به ترتیب دارای بالاترین بار عاملی بود جهت استفاده در نسخه نهایی مقیاس صفات ۹ گانه تاریک شخصیت انتخاب و مورد استفاده قرار گرفت. در پژوهش حاضر ضریب همسانی درونی زیرمقیاس نفع شخصی به روش محاسبه آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۹ و به روش دونیمه کردن برابر با ۰/۷۷ به دست آمد.

۴- مقیاس گرایش به بی‌قیدی اخلاقی (propensity to morally disengage scale- PMDS): این مقیاس توسط بندورا و همکاران (۱۹۹۶) ساخته شده است و دارای ۳۲ ماده هست که پاسخ آزمودنی‌ها را در یک مقیاس پنج درجه‌ای مورد سنجش قرار می‌دهد. نمرات بالا، گرایش به بی‌قیدی اخلاقی را نشان می‌دهد. در پژوهش سازندگان اصلی مقیاس ضریب همسانی درونی ماده به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۲ بود. در پژوهش بشرپور و میری (۱۳۹۷) ضرایب همسانی درونی مقیاس ۰/۹۱ به دست آمده است. بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی انجام شده روی این مقیاس، ۴ ماده آن که به ترتیب دارای بالاترین بار عاملی بود جهت استفاده در نسخه نهایی مقیاس صفات ۹ گانه تاریک شخصیت انتخاب و مورد استفاده قرار گرفت. در پژوهش حاضر، ضریب همسانی درونی مقیاس به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ و به روش دونیمه کردن ۰/۸۴ محاسبه شد.

۵- مقیاس استحقاق روان‌شناختی (psychological entitlement scale- PES): این مقیاس که توسط کمپیل و همکاران (۲۰۰۴) ساخته شده دارای ۹ ماده است که پاسخ آزمودنی‌ها را در یک مقیاس لیکرت هفت درجه‌ای (مخالفت شدید = ۱ ... موافقت شدید = ۷) درجه‌بندی می‌کند. مطالعات سازندگان اصلی نشانگر تأیید ساختار تک‌عاملی مقیاس به وسیله تحلیل عاملی تأییدی بود. همچنین در دو مطالعه متوالی ضریب همسانی درونی آن به روش محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۵ و ۰/۸۷ به دست آمد. در پژوهش حاضر این مقیاس برای سنجش صفت استحقاق روان‌شناختی در مجموعه صفات ۹ گانه تاریک شخصیت توسط نویسندگان ترجمه و نسخه فارسی آن آماده شد؛ سپس بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی انجام شده روی مقیاس، ۴ ماده آن که به ترتیب دارای بالاترین بار عاملی بود؛ جهت استفاده در نسخه نهایی مقیاس صفات ۹ گانه تاریک شخصیت انتخاب و مورد استفاده قرار گرفت. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس استحقاق روان‌شناختی به روش محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۷۷ و به روش دونیمه کردن ۰/۷۴ به دست آمد. تدوین و آماده‌سازی نسخه نهایی مقیاس صفات ۹ گانه تاریک شخصیت به این صورت بود که مؤلفان از ابزار واحد و یکپارچه‌ای که از پیش برای این منظور ساخته و استاندارد شده باشد، استفاده نکرده‌اند، بلکه برای تدوین این پرسشنامه با استفاده از مبانی نظری و تجربی الگوی صفات تاریک از پنج ابزار موجود و استاندارد شده در پژوهش‌های داخلی استفاده شده است و نسخه فارسی پرسشنامه صفات ۹ گانه تاریک شخصیت با استفاده از روش اعتباریابی متقاطع در پژوهش حاضر معرفی و ارائه شده است. ملاحظات اخلاقی در این پژوهش از طریق متعهد شدن پژوهشگر به محرمانه ماندن اطلاعات شخصی شرکت‌کنندگان و نیز کسب رضایت آگاهانه آنها برای شرکت در پژوهش رعایت شد. داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آماری همبستگی، تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی و به وسیله نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۲ و LISREL نسخه ۸ مورد تحلیل قرار گرفت.

• یافته‌ها

تعداد دختران ۲۲۹ نفر و میانگین و انحراف معیار سن آنها $23/43 \pm 4/93$ و تعداد پسران ۱۷۱ نفر و میانگین و انحراف معیار سن آنها $24/74 \pm 4/01$ بود. از تعداد کل نمونه پژوهش ۳۲۴ نفر از شرکت‌کنندگان متأهل و ۷۶ نفر مجرد بودند. همچنین ۳۱۶ نفر در مقطع کارشناسی، ۷۲ نفر کارشناسی ارشد و ۱۲ نفر در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بودند. میانگین و انحراف معیار نمره‌های آزمودنی‌ها در صفات ۹ گانه تاریک شخصیت در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار نمره‌های نمونه در صفات ۹ گانه تاریک شخصیت

صفات	میانگین و انحراف معیار	مردان
ماکیاولیسم	۸/۱۸ (۴/۳۷)	۹/۵۷ (۴/۹۴)
جامعه‌ستیزی	۱۲/۹۴ (۴/۴۹)	۱۳/۱۳ (۴/۶۷)
خودشیفتگی	۲۱/۶۵ (۴/۶۷)	۲۱/۳۰ (۴/۹۸)
دیگرازاری	۵/۶۶ (۲/۸۸)	۶/۴۲ (۳/۹۰)
کینه‌توزی	۷/۲۴ (۴/۲۲)	۹/۰۶ (۴/۵۵)
خودخواهی	۱۳/۴۴ (۴/۸۴)	۱۵/۲۱ (۴/۴۹)
نفع شخصی	۲۴/۳۲ (۳/۵۳)	۲۳/۷۲ (۴/۴۱)
بی‌قیدی اخلاقی	۱۲/۷۵ (۵/۵۱)	۱۶/۳۲ (۵/۴۲)
استحقاق روان‌شناختی	۱۸/۴۳ (۵/۲۱)	۱۸/۵۳ (۵/۶۱)
کل	۱۲۴/۴۸ (۲۳/۷۹)	۱۳۳/۲۹ (۲۶/۳۷)

روایی محتوایی این مقیاس توسط ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی رشته روان‌شناسی با درجه دانشیاری به بالا که در زمینه آسیب‌شناسی شخصیت تخصص و دارای تألیف و ترجمه بودند، مورد بررسی قرار گرفت. نسبت روایی محتوایی بر اساس فرمول پیشنهادی لاوشه ۰/۶۹ محاسبه شد که در مقایسه با حداقل مقدار پیشنهاد شده برای ۱۰ متخصص که برابر با ۰/۶۲ است، بالاتر می‌باشد.

در گام اول، از تحلیل عاملی اکتشافی به شیوه عامل‌یابی محورهای اصلی استفاده شد. با اجرای یک تحلیل عاملی اولیه، مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل عاملی مورد بررسی قرار گرفت. مقدار شاخص کفایت نمونه‌گیری برابر با ۰/۸۲ بود که این مقدار نشان داد که نمونه حاضر از کفایت و بسندگی مطلوبی برای تحلیل برخوردار است. همچنین، آزمون کرویت بارتلت نیز از لحاظ آماری معنادار (۳۹۳۰/۲۶، $p=۰/۰۰۱$) که این مقدار از قابلیت اجرای تحلیل عاملی روی داده‌ها پشتیبانی کرد. در جریان تحلیل عاملی پرسشنامه از روش چرخش آبلیمین استفاده شد و ماده‌های زیر عنوان یک عامل حفظ شدند که وزن عاملی آنها از ۰/۴ بالاتر بود. در مجموع ۹ مؤلفه ارزش ویژه بالاتر از یک داشت که در مجموع ۵۷/۱۶ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کرد. مؤلفه‌های استخراج شده و همچنین ماده‌های مربوط به هر مؤلفه در جدول شماره ۲ گزارش شده است.

ضرایب همسانی درونی از طریق محاسبه آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های ۹ گانه استخراج شده در دامنه ۰/۶۸ تا ۰/۸۱ قرار داشت و برای کل مقیاس ۰/۸۸ به دست آمد. همچنین ضریب دو نیمه‌سازی گاتمن برای کل مقیاس ۰/۸۱ و برای مؤلفه‌های ۹ گانه در دامنه ۰/۶۴ تا ۰/۷۹ محاسبه شد (جدول ۱).

به منظور بررسی برازش مدل ۹ گانه استخراج شده، روی داده‌های گروه دوم تحلیل عاملی تأییدی انجام شد که نتایج آن در ادامه گزارش می‌شود. پیش‌فرض‌های عمده تحلیل عاملی تأییدی مانند حجم منطقی گروه نمونه که تعداد ۲۰۰ نفر را مناسب می‌داند (هومن، ۱۳۹۱)، نرمال بودن توزیع داده‌ها (مقادیر کجی و کشیدگی بین +۱ تا -۱ قرار داشت) و خطی بودن رابطه متغیرها مورد بررسی و تأیید قرار گرفت.

ضرایب استاندارد شده و مقادیر t آنها در مدل ۹ گانه صفات تاریک شخصیت در جدول شماره ۳ ارائه شده است. همان‌طور که گزارش شده است همه ضرایب مطلوب هستند و مقادیر t مربوط به آنها بالا است و در سطح ۰/۰۰۱ معنادار هستند. نتایج مربوط به نیکویی برازش الگوی صفات نه‌گانه تاریک شخصیت در جدول شماره ۴ گزارش شده است. شاخص مجذور کای معنادار بود، با توجه به اینکه این شاخص در مواردی که حجم نمونه بالاست معنادار می‌شود، لذا قابل اغماض است و به جای آن، به تفسیر شاخص دیگری به نام نسبت مجذور کای بر درجه آزادی پرداخته شد. حاصل تقسیم شاخص مجذور کای بر درجه آزادی برابر با ۲/۸۸ است که پایین‌تر از مقدار بحرانی ۳ است (محسنین و اسفیدانی، ۱۳۹۱؛ کلاین، ۲۰۱۱). تمامی شاخص‌های برازش مدل بالای ۰/۹ است و در نتیجه نشان‌گر برازش مطلوب مدل هستند.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی ماده‌ها، بارهای عاملی مؤلفه‌ها و ضرایب همسانی درونی آنها

ماده‌ها	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	همبستگی ماده با نمره کل	بار عاملی	ضریب گاتمن	آلفای کرونباخ	آلفا در صورت حذف ماده
ماده ۱۷	۱/۸۹	۱/۵۸	۰/۷۵	۰/۹۸	۰/۴۸	۰/۶۸			۰/۶۲
ماده ۱۸	۱/۵۵	۱/۱۷	۰/۳۸	۰/۳۵	۰/۴۸	۰/۶۷			۰/۶۴
ماده ۱۹	۱/۸۳	۱/۴۳	۰/۷۸	۰/۲۲	۰/۵۳	۰/۴۵	۰/۶۹	۰/۷۲	۰/۶۵
ماده ۲۰	۲/۴۱	۱/۷۲	۰/۹۹	-۰/۲۷	۰/۴۲	۰/۴۴			۰/۷۱
ماده ۲۵	۶/۵۳	۰/۹۴	-۰/۸۲	۰/۹۶	۰/۵۹	۰/۸۱			۰/۶۵
ماده ۲۶	۵/۹۴	۱/۳۱	-۰/۵۷	۰/۶۲	۰/۶۰	۰/۶۳	۰/۷۷	۰/۷۴	۰/۶۶
ماده ۲۷	۵/۷۱	۱/۵۰	-۰/۳۸	۰/۴۷	۰/۶۴	۰/۴۶			۰/۷۲
ماده ۲۸	۵/۹۹	۱/۱۹	-۰/۶۹	۰/۳۷	۰/۵۴	۰/۶۴			۰/۷۱
ماده ۱۳	۱/۷۹	۱/۳۶	۰/۷۰	۰/۹۶	۰/۴۸	۰/۷۱			۰/۷۲
ماده ۱۴	۱/۴۰	۰/۹۲	۰/۸۸	۰/۷۸	۰/۴۹	۰/۷۵			۰/۶۶
ماده ۱۵	۱/۳۷	۰/۸۹	۰/۹۶	۰/۹۲	۰/۴۸	۰/۷۸	۰/۷۵	۰/۷۸	۰/۶۷
ماده ۱۶	۱/۲۸	۰/۸۳	۰/۹۹	۰/۴۱	۰/۴۹	۰/۷۶			۰/۷۲
ماده ۹	۵/۲۸	۱/۵۱	-۰/۰۴۶	۰/۵۵	۰/۴۱	۰/۶۶			۰/۷۴
ماده ۱۰	۵/۲۲	۱/۵۴	-۰/۸۱	۰/۷۷	۰/۴۱	۰/۷۲	۰/۷۹	۰/۷۹	۰/۷۵
ماده ۱۱	۶/۰۴	۱/۳۸	-۰/۹۸	۰/۳۴	۰/۳۳	۰/۴۵			۰/۷۸
ماده ۱۲	۵/۰۳	۱/۶۰	۰/۶۴	۰/۶۴	۰/۴۸	۰/۷۹			۰/۶۸
ماده ۳۳	۳/۹۹	۱/۸۰	۰/۰۴	-۰/۸۹	۰/۴۲	۰/۶۵			۰/۷۵
ماده ۳۶	۴/۱۳	۱/۶۶	-۰/۰۸	-۰/۸۷	۰/۳۶	۰/۷۵	۰/۷۴	۰/۸۱	۰/۷۴
ماده ۳۵	۵/۴۰	۱/۳۹	-۰/۸۳	۰/۳۵	۰/۳۷	۰/۶۱			۰/۷۸
ماده ۳۶	۴/۹۳	۱/۷۴	-۰/۶۵	-۰/۴۱	۰/۵۲	۰/۶۳			۰/۷۶
ماده ۲۱	۲/۰۶	۱/۴۷	۰/۵۸	۰/۵۴	۰/۳۷	۰/۵۱			۰/۶۳
ماده ۲۲	۴/۶۳	۱/۸۸	-۰/۳۶	-۰/۰۲	۰/۳۴	۰/۴۳	۰/۶۹	۰/۷۲	۰/۶۹
ماده ۲۳	۳/۶۴	۱/۸۶	۰/۰۹	-۰/۰۷	۰/۵۱	۰/۵۵			۰/۶۳
ماده ۲۴	۳/۵۵	۱/۷۵	۰/۱۴	-۰/۸۶	۰/۵۱	۰/۴۸			۰/۶۴
ماده ۲۹	۳/۷۹	۲/۳۴	-۰/۱۲	-۰/۵۹	۰/۳۸	۰/۵۶			۰/۶۶
ماده ۳۰	۲/۶۲	۲/۰۱	۰/۵۱	-۰/۵۷	۰/۴۳	۰/۶۳	۰/۷۲	۰/۷۶	۰/۶۷
ماده ۳۱	۲/۷۳	۲/۰۳	۰/۳۷	-۰/۷۷	۰/۳۴	۰/۵۵			۰/۷۱
ماده ۳۲	۴/۵۱	۱/۶۵	-۰/۸۵	۰/۳۵	۰/۳۷	۰/۴۱			۰/۷۲
ماده ۵	۴/۷۳	۲/۰۴	-۰/۵۹	-۰/۸۸	۰/۲۹	۰/۶۷			۰/۶۴
ماده ۶	۱/۷۷	۱/۴۰	۰/۳۲	۰/۹۳	۰/۳۶	۰/۴۶	۰/۶۴	۰/۶۸	۰/۶۱
ماده ۷	۳/۳۸	۲/۰۱	۰/۱۶	-۰/۵۷	۰/۴۷	۰/۵۷			۰/۵۹
ماده ۸	۳/۱۲	۱/۸۶	۰/۳۳	-۰/۸۲	۰/۲۸	۰/۴۵			۰/۶۳
ماده ۱	۲/۱۰	۱/۶۲	۰/۴۳	۰/۸۶	۰/۵۱	۰/۶۸			۰/۶۳
ماده ۲	۱/۶۴	۱/۲۰	۰/۹۹	-۰/۸۹	۰/۴۹	۰/۶۳	۰/۶۸	۰/۷۱	۰/۶۳
ماده ۳	۲/۹۸	۱/۸۶	۰/۴۰	۰/۷۸	۰/۵۴	۰/۴۷			۰/۷۰
ماده ۴	۱/۸۱	۱/۴۲	۰/۸۴	-۰/۷۳	۰/۵۱	۰/۵۷			۰/۶۲

کینه‌توزی

نفع شخصی

دیگرآزاری

خودشیفتگی

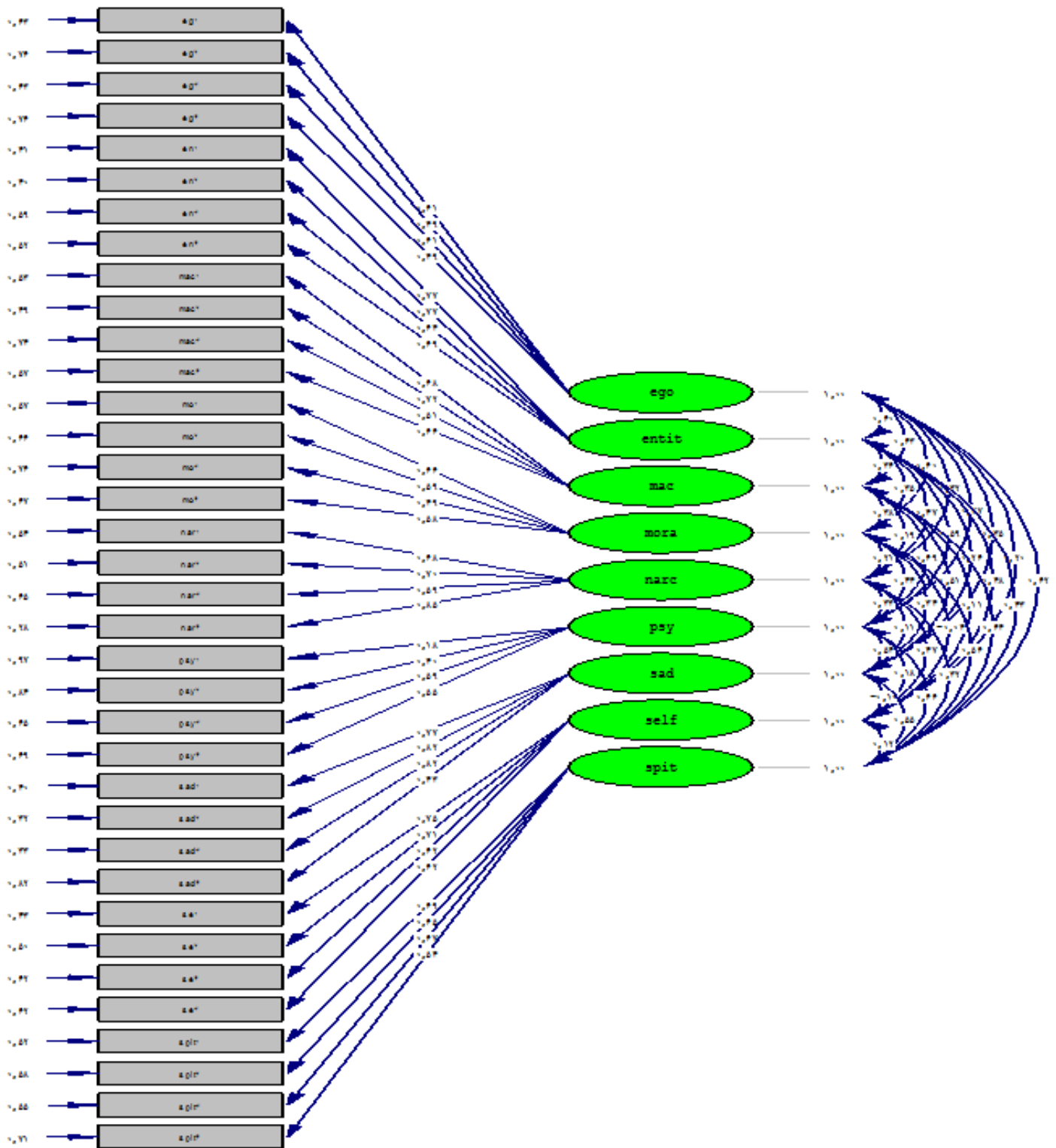
استحقاق
روان‌شناختی

خودخواهی

بی‌قیدی
اخلاقی

جامعه‌ستیزی

ماکیاولیسم

شکل ۱. ضرایب استاندارد مدل ۹ گانه صفات تاریک شخصیت

جدول ۳. ضرایب استاندارد شده و مقادیر t در مدل اندازه‌گیری صفات ۹ گانه تاریک شخصیت

شماره ماده	صفت	ماده‌ها	ضرایب استاندارد	مقدار t
۲۱		بزرگ‌ترین تفاوت بین خلاف‌کارها و مردم عادی این است که خلاف‌کارها آنقدر احمق هستند که توسط پلیس دستگیر می‌شوند.	۰/۶۱	۹/۱۸
۲۲	خودخواهی	هرگز به دیگران علت انجام دادن کاری را نگو، مگر آنکه گفتن آن به نفعت باشد.	۰/۴۹	۷/۹۹
۲۳		دور زدن قانون در صورتی که هیچ قانونی شکسته نشود، مشکلی ندارد.	۰/۶۲	۹/۲۸
۲۴		قوانین عموماً به نفع گروه‌های خاص و خودخواهانه وضع می‌شوند، پس می‌توان به آنها احترام نگذاشت.	۰/۴۸	۸/۲۷
۳۳		من از هر چیزی، مستحق سهم بیشتر هستم.	۰/۷۷	۱۴/۷۴
۳۴	استحقاق	رویدادها باید طبق میل من پیش بروند.	۰/۷۸	۱۴/۸۶
۳۵	روان‌شناختی	بهترین‌ها را می‌خواهم چون لایق آن هستم.	۰/۶۴	۱۱/۵۷
۳۶		برای من باید اتفاقات خوب بیفتد.	۰/۶۹	۱۲/۸۲
۱		تمایل دارم برای رسیدن به خواسته‌هایم از دیگران استفاده ابزاری کنم.	۰/۶۸	۱۲/۰۹
۲		تمایل دارم برای رسیدن به خواسته‌هایم دیگران را فریب داده و به آنها دروغ بگویم.	۰/۷۲	۱۲/۸۱
۳	ماکیاولیسم	تمایل دارم برای رسیدن به خواسته‌هایم از دیگران تعریف و تمجید کنم.	۰/۵۱	۸/۵۵
۴		تمایل دارم برای رسیدن به خواسته‌هایم دیگران را به هر وسیله‌ای به کار بگیرم.	۰/۶۶	۱۱/۵۱
۲۹		با بعضی‌ها باید خشن برخورد کرد، چون احساساتی ندارند که خدشه‌دار شود.	۰/۶۶	۱۰/۵۸
۳۰	بی‌قیدی	فحش دادن به دیگری مشکلی ندارد، چون کتک زدنش بدتر است.	۰/۵۹	۹/۴۸
۳۱	اخلاقی	کلمات توهین‌آمیز رد و بدل شده بین افراد به کسی آسیب نمی‌رساند.	۰/۴۹	۷/۶۴
۳۲		بدرفتاری با افرادی که خودشان مقصر هستند، مشکلی ندارد.	۰/۵۸	۹/۱۹
۹		تمایل دارم دیگران تحسین کنند.	۰/۶۸	۱۲/۴۲
۱۰		تمایل دارم دیگران به من توجه کنند.	۰/۷۰	۱۲/۸۴
۱۱	خودشیفتگی	تمایل دارم به مقام و منزلت خاصی برسم.	۰/۵۹	۱۰/۴۶
۱۲		تمایل دارم دیگران به من لطف و محبت خاصی داشته باشند.	۰/۸۵	۱۶/۴۷
۵		تمایل دارم احساس پشیمانی نکنم و افسوس نخورم.	۰/۳۸	۵/۷۲
۶	جامعه‌ستیز	تمایل دارم به جنبه‌های اخلاقی اعمال و رفتارم توجه نکنم.	۰/۴۰	۶/۲۹
۷	ی	تمایل دارم تاندازه‌ای سنگدل و بی‌تفاوت باشم.	۰/۵۹	۹/۷۶
۸		تمایل دارم نسبت به انسان‌ها بدبین باشم.	۰/۵۵	۸/۷۷
۱۳		اذیت کردن دیگران، می‌تواند هیجان برانگیز باشد.	۰/۷۷	۱۵/۰۷
۱۴		دیگران را اذیت می‌کنم، چون توانایی این کار را دارم.	۰/۸۷	۱۶/۷۹
۱۵	دیگرآزاری	به خاطر خوشی و لذت خودم، دیگران را اذیت می‌کنم.	۰/۸۲	۱۶/۲۶
۱۶		از تماشای آزار و اذیت دیگران، لذت می‌برم.	۰/۴۴	۷/۳۰
۲۵		موفقیت برای من مهم است.	۰/۷۵	۱۴/۶۹
۲۶		من به دنبال فرصت‌هایی برای دستیابی به موقعیت اجتماعی بالاتر هستم.	۰/۷۱	۱۴/۵۶
۲۷	نفع شخصی	من به‌طور مداوم به دنبال راه‌هایی برای پیشرفت هستم.	۰/۶۳	۱۰/۷۰
۲۸		یکی از اهداف من در زندگی، داشتن پول زیاد است.	۰/۶۲	۱۰/۶۹
۱۷		حاضرم یک مشت بخورم، اگر در عوض کسی را که دوستش ندارم، دو تا مشت بخورد.	۰/۶۹	۱۲/۴۴
۱۸		حاضرم برای کالاها یا خدمات پول بیشتری بپردازم، به شرطی که افرادی که دوستشان ندارم، مجبور شوند بیشتر از من پول بپردازند.	۰/۶۵	۱۱/۴۹
۱۹	کینه‌توزی	از دیدن شکست افرادی که دوستشان ندارم لذت می‌برم، حتی اگر شکست آنها به من آسیب بزند.	۰/۶۷	۱۱/۸۶
۲۰		اگر در فروشگاه در حال پرداخت صورتحساب باشم و احساس کنم شخص پشت سرم مرا هل می‌دهد، آن‌وقت آهسته عمل کرده و وقت زیادی را تلف می‌کنم.	۰/۵۴	۹/۱۵

جدول ۴. شاخص‌های برازش الگوی صفات نه‌گانه تاریک شخصیت

شاخص	df	X ²	X ² /df	RMSEA	CFI	NFI	NNFI	IFI	RFI
مقدار	۶۸۹	۱۹۸۸	۲/۸۸	۰/۰۵	۰/۹۴	۰/۹۳	۰/۹۴	۰/۹۵	۰/۹۱

● بحث

یکی از چالش‌های اساسی در زمینه صفات تاریک شخصیت، تهیه و معرفی ابزارهای کارآمد و کوتاه برای سنجش مؤلفه‌های صفات تاریک شخصیت بوده است. در همین راستا هدف پژوهش حاضر علاوه بر اعتباریابی مدل ۹ گانه صفات تاریک شخصیت، معرفی ابزاری مؤثر برای ارزیابی صفات ۹ گانه تاریک در نمونه بومی بود. یافته‌های تحلیل عاملی اکتشافی حاکی از استخراج نه مؤلفه بود که در مجموع در حدود ۶۰ درصد از واریانس کل را تبیین کرد. همچنین بررسی بارهای عاملی ماده‌ها نشان داد که همه ۳۶ ماده روی عامل‌های اختصاصی خودشان (کینه‌توزی شامل ماده‌های ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰؛ نفع شخصی شامل ماده‌های ۲۵، ۲۶، ۲۷ و ۲۸؛ دیگرآزاری شامل ماده‌های ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶؛ خودشیفتگی شامل ماده‌های ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲؛ استحقاق روان‌شناختی شامل ماده‌های ۳۳، ۳۴ و ۳۵؛ خودخواهی دربرگیرنده شامل ماده‌های ۲۱، ۲۲، ۲۳ و ۲۴؛ بی‌قیدی اخلاقی شامل ماده‌های ۲۹، ۳۰، ۳۱ و ۳۲؛ جامعه‌ستیزی شامل ماده‌های ۵، ۶، ۷ و ۸؛ و در نهایت ماکیاولیسم دربرگیرنده ماده‌ها ۱، ۲، ۳ و ۴ بود) بارگذاری شدند. بارهای عاملی مؤلفه‌های نه‌گانه در دامنه ۰/۴۱ تا ۰/۸۳ قرار داشتند. یافته پژوهش حاضر با نتایج مطالعه ابراهیمی قوام (۱۳۹۹) همسو است و یافته‌های آن مبنی بر ساختار ۹ عاملی الگوی صفات تاریک شخصیت را مورد تأیید قرار می‌دهد. البته همان‌طور که در مقدمه نیز بحث شد، مطالعه ابراهیمی قوام (۱۳۹۹) به اقتباس از مطالعه موشاگن و همکاران (۲۰۱۸) برای سنجش صفات ۹ گانه تاریک شخصیت از ابزارهای مختلفی استفاده کرده‌اند که هم به لحاظ تعداد ماده همسان نیستند و همچنین مقیاس پاسخگویی آنها همگن نیست. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد صفات تاریک شخصیت از نه صفت ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی، خودشیفتگی، دیگرآزاری، کینه‌توزی، خودخواهی، نفع شخصی، بی‌قیدی اخلاقی و استحقاق روان‌شناختی تشکیل شده است و هر یک از این صفات ۹ گانه به‌گونه‌ای دقیق و عاری از خطا توسط ماده‌ها اندازه‌گیری شده‌اند. بررسی ضرایب استاندارد نشان داد که بارهای عاملی در دامنه ۰/۳۸ تا ۰/۸۷ قرار دارند و از وضعیت مطلوبی برخوردار می‌باشند. آزمون برازش مدل اندازه‌گیری صفات ۹ گانه تاریک شخصیت از طریق محاسبه شاخص‌های برازش انجام گرفت. شاخص‌های برازش مقایسه‌ای (CFI)، شاخص برازش هنجار شده (NFI)، شاخص برازش هنجار نشده (NNFI)، شاخص برازش فزاینده (IFI)، شاخص نیکویی نسبی (RFI) بالای ۰/۹ بود که حکایت از برازش مطلوب مدل دارند. یافته‌های حاصل از اجرای تحلیل عاملی تأییدی با یافته‌های موشاگن و همکاران (۲۰۱۸) و ابراهیمی قوام (۱۳۹۹) همسویی داشت، است و تأییدی بر برازش مطلوب مدل ۹ گانه صفات تاریک شخصیت در داده‌های حاصل از نمونه بود.

در این پژوهش از دو روش به بررسی ضریب همسانی بین ماده‌های مقیاس صفات ۹ گانه تاریک شخصیت پرداخته شد. نتایج نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۸ و برای مؤلفه‌های ۹ گانه در دامنه ۰/۶۸ تا ۰/۸۱ قرار داشت. ضریب دونیمه‌سازی گاتمن برای کل مقیاس ۰/۸۱ و برای مؤلفه‌های ۹ گانه در دامنه ۰/۶۴ تا ۰/۷۹ به‌دست آمد. به‌طور معمول مقادیر بالای ۰/۷ در شاخص آلفای کرونباخ مقادیر قابل قبول و مطلوبی هستند (هومن، ۱۳۹۱). موشاگن و همکاران (۲۰۱۸) ضرایب همسانی درونی به شیوه محاسبه آلفای کرونباخ را در مطالعه اول در دامنه ۰/۷۰ تا ۰/۸۶، در مطالعه دوم در دامنه ۰/۷۱ تا ۰/۸۸ و در مطالعه سوم در دامنه ۰/۷۶ تا ۰/۸۶ به‌دست آورده بودند. همچنین در مطالعه ابراهیمی قوام (۱۳۹۹) ضرایب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۲ و برای صفات در دامنه ۰/۶۶ تا ۰/۸۸ قرار داشت؛ بنابراین نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های موشاگن و همکاران (۲۰۱۸) و ابراهیمی قوام (۱۳۹۹) همسو است. این یافته‌های همسو نشان می‌دهد که صفات ۹ گانه تاریک شخصیت اگرچه به لحاظ نظری ممکن است تفاوت‌ها و تمایزهای اندکی با یکدیگر داشته باشند، ولی به لحاظ روان‌سنجی و از چشم‌انداز همسانی درونی ماده‌ها دارای همسانی درونی بوده و در قالب یک مدل جامع قابل طرح است. دو محدودیت عمده در پژوهش حاضر ناشی از اجرای الکترونیکی پرسشنامه‌ها و همچنین عدم امکان استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی به دلیل محدودیت‌های ناشی از شیوع پاندمی کرونا بود.

● نتیجه‌گیری

به طور کلی، آزمون‌های کوتاه به دلیل مقرون‌به‌صرفه بودن و رغبت‌انگیزی با اقبال بیشتری از طرف متخصصان و پژوهشگران مواجه هستند؛ علاوه بر این، معرفی و مطالعه ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی یک الگو می‌تواند به رشد و گسترش پژوهش‌های داخلی همسو با مطالعات به‌روز جهانی کمک نماید. پژوهش حاضر همسو با این دیدگاه نشان داد که علاوه بر این الگوی صفات ۹ گانه تاریک

شخصیت از اعتبار مطلوبی در نمونه بومی برخوردار است. همچنین ابزاری سودمند و معتبر را برای سنجش صفات ۹ گانه تاریک شخصیت که از تعداد ماده‌های برابر برای هر یک از صفات با مقیاس پاسخگویی یکسان بهره می‌گیرد، معرفی می‌نماید تا در موقعیت‌های بالینی و پژوهشی مورد استفاده متخصصان و پژوهشگران قرار گیرد.

• تعارض منافع

نویسندگان اذعان می‌دارند که هیچ‌گونه تعارض منافی در خصوص پژوهش حاضر وجود نداشته است.

• تشکر و قدردانی

نویسندگان وظیفه خود می‌دانند تا از دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان که در پژوهش حاضر شرکت و همکاری کردند، کمال تشکر و قدردانی خود را ابراز نمایند.

• منابع

- آریزی، محسن، فولادچنگ، محبوبه. (۱۴۰۱). خصوصیات روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه مدل شش عاملی اهداف پیشرفت دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه. *مجله روانشناسی*، ۱۰۴(۴): ۳۱۰-۳۲۵.
- ابراهیمی قوام، صغری. (۱۳۹۹). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ویژگی‌های ۹ گانه تاریک شخصیت موشاگن، هیلینگ و زتلر، ۲۰۱۸. فصلنامه علمی روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی، ۱۱(۴۱): ۱۵۸-۱۶۱.
- بشرپور سجاده، میری، میر نادر. (۱۳۹۷). نقش واسطه‌ای بی‌اشتیافی اخلاقی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و استعداد خیانت زناشویی. *مجله روانشناسی*، ۸۷(۳): ۲۷۱-۲۸۶.
- عطادخت، اکبر، زردی گیکلو، بهمن، لاله، حدیثه. (۱۳۹۸). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس جدید صفات چهارگانه تاریک شخصیت. *مجله روانشناسی*، ۹۱(۳): ۳۰۳-۳۱۹.
- محسنین، شهریار، اسفیدانی، محمدرحیم. (۱۳۹۲). مدل‌سازی معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزار لیزرل. تهران: مهربان نشر.
- میرزا زاده، افسانه. (۱۳۹۸). اعتباریابی الگوی صفات پنج‌گانه تاریک شخصیت. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.
- هومن، حیدر علی. (۱۳۹۱). مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل، تهران: انتشارات سمت.
- یوسفی، رحیم، پیری، فائزه. (۱۳۹۵). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه دوجین کثیف. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی*، ۲۲(۱): ۶۷-۷۶.
- یوسفی، رحیم، ایمان‌زاد، آسان. (۱۳۹۷). اعتباریابی الگوی صفات چهارگانه تاریک شخصیت. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی*، ۲۴(۲): ۱۹۰-۲۰۱.
- یوسفی، رحیم، احمدی، عزت‌الله، میرزا زاده، افسانه. (۱۴۰۰). اعتباریابی الگوی صفات پنج‌گانه تاریک شخصیت. *مجله پژوهش‌های نوین روان‌شناختی*، ۱۶(۶۱): ۹۵-۱۱۰.
- American Psychiatric Association. (2022). *Desk Reference to the Diagnostic Criteria from DSM-5-Text Revised (TR)*. American Psychiatric Association Publishing.
- Bandura, A. (2002). Selective moral disengagement in the exercise of moral agency. *Journal of moral education*, 31(2), 101-119.
- Bandura, A., Barbaranelli, C., Caprara, G. V., & Pastorelli, C. (1996). Mechanisms of moral disengagement in the exercise of moral agency. *Journal of personality and social psychology*, 71(2), 364-374.
- Bereczkei, T. (2018). *MACHIAVELLIANISM: The Psychology of Manipulation*. New York: Routledge.
- Buckels, E. E., Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2013). Behavioral confirmation of everyday sadism. *Psychological Science*, 24, 2201-2209.
- Campbell, W. K., Bonacci, A. M., Shelton, J., Exline, J. J., & Bushman, B. J. (2004). Psychological entitlement: Interpersonal consequences and validation of a self-report measure. *Journal of Personality Assessment*, 83, 29-45.
- Chabrol, H., Van Leeuwen, N., Rodgers, R., & Séjourné, N. (2009). Contributions of psychopathic, narcissistic, Machiavellian, and sadistic personality traits to juvenile delinquency. *Personality and Individual Differences*, 47, 734-739.

- De Vries, R. E., & van Kampen, D. (2010). The HEXACO and 5DPT models of personality: A comparison and their relationships with psychopathy, egoism, pretentiousness, immorality, and Machiavellianism. *Journal of Personality Disorders*, 24(2), 244-257.
- Ferreiros, L., & Clemente, M. (2022). Dark personality and intimate partner relationships in young adults. *Acta psychologica*, 225, 103549.
- Furnham, A., Richards, S.C., & Paulhus, D.L. (2013). The dark triad of personality: A 10-year review. *Social and Personality Psychology Compass*, 7(3), 199-216.
- Gerbasi, M. E., & Prentice, D. A. (2013). The self- and other-interest inventory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105, 495-514.
- Gini, G., Pozzoli, T., & Hymel, S. (2014). Moral disengagement among children and youth: A meta-analytic review of links to aggressive behavior. *Aggressive behavior*, 40(1), 56-68.
- Grubbs, J. B., Exline, J. J., & Campbell, W. K. (2013). I deserve better and God knows it! Psychological entitlement as a robust predictor of anger at God. *Psychology of religion and spirituality*, 5(3), 192-200.
- Kline, P. (2011). *An Easy Guide to Factor Analysis*. New York, USA: Routledge.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2014). Introducing the short Dark Triad (SD3): A brief measure of dark personality traits. *Assessment*, 21, 28-41.
- Marcus, D. K., Zeigler-Hill, V., Mercer, S. H., Norris, A. L. (2014). The psychology of spite and the measurement of spitefulness. *Psychological Assessment*, 26, 563-574.
- Méndez, I., Liccardi, G., & Ruiz-Esteban, C. (2020). Mechanisms of moral disengagement used to justify school violence in Sicilian primary school. *European journal of investigation in health, psychology and education*, 10(3), 682-690.
- Moore, C., Detert, J. R., Treviño, L., Baker, V. L., & Mayer, D. M. (2012). Why Employees Do Bad Things: Moral Disengagement and Unethical Organizational Behavior. *Personnel Psychology*, 65, 1-48.
- Moshagen, M., Hilbig, B. E., & Zettler, I. (2018). The dark core of personality. *Psychological review*, 125(5), 656.
- O'Meara, A., Davies, J., Hammond, S. (2011). The psychometric properties and utility of the Short Sadistic Impulse Scale (SSIS). *Psychological Assessment*, 23(2), 523-31.
- Paulhus, D. L., Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36, 556-563.
- Pinker, S. (2011). *The better angels of our nature: Why violence has declined*. New York, NY: Viking.
- Plouffe, R.A., Saklofske, D.H., & Smith, M.M. (2017). The Assessment of Sadistic Personality: Preliminary psychometric evidence for a new measure. *Personality and Individual Differences*, 104, 166-171.
- Weigel, R. H., Hessing, D. J., & Elffers, H. (1999). Egoism: Concept, measurement and implications for deviance. *Psychology, Crime & Law*, 5, 349-378.
- Weiβ, M., Iotzov, V., Zhou, Y., & Hein, G. (2022). The bright and dark sides of egoism. *Frontiers in Psychiatry*, 13, 1054065.
- VandenBos, G. R. (2015). *APA dictionary of psychology*. American Psychological Association.
- Zamora, J., Ungson, N. D., & Seidman, G. (2022). The end justifies the me: Self-interest moderates the relationship between Dark Triad traits and utilitarian moral decisions. *Personality and Individual Differences*, 184, 111134.
- Zeigler-Hill, V., Marcus, D.K. (2016). *The dark side of personality: Science and practice in social, personality, and clinical psychology*. Washington D.C: American Psychological Association.
- Žemojtel-Piotrowska, M., Baran, T., Clinton, A., Piotrowski, J., Baltatescu, S., & Van Hiel, A. (2013). Materialism, subjective well-being, and entitlement. *Journal of Social Research and Policy*, 4(2), 79-91.